

*Fedezze fel Komárom
természeti értékeit!*

*Objavte prírodné hodnoty
Komáromu!*

KOMÁROM
határtalanul jó

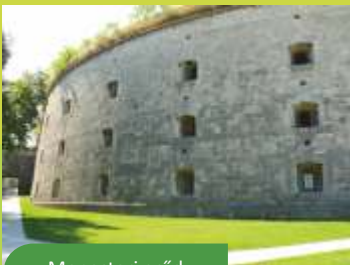
 Interreg
Szlovákia-Magyarország
Partnerséget építünk
Európai Regionális Fejlesztési Alap
www.ikf.hu

 Interreg
Slovensko-Magyarország
Budujeme partnerství
Európsky fond regionálneho rozvoja
www.ikf.hu

www.rdvegtc-spf.eu

Monostori erőd

Nyári tőzike

Fenyvescinege

Fedezze fel Komárom természeti értékeit!

Komáromra gondolva mi más jutna elsőként az eszünkbe, mint a Duna, a hidak, az UNESCO világörökség-várományos erődrendszer, a híres római kori légiós tábor.... És a sort ki-ki folytatni tudná a város megannyi értékével, műemlékeivel és persze személyes élményekkel. De vajon gondolunk-e arra, hogy a több ezer éves leletek közelében és az ódon erdők napsütötte dombjain évezredek óta élnek velünk gyönyörű növények? Vagy eszünkbe jut-e, hogy a Duna hídjai alatt ritkábbnál ritkább halak lelhetők fel a vízben, és a folyam árterén még van valami ősi zavartalanság? És gondolnánk-e, hogy a város óriási ipari komplexumainak közvetlen szomszédságában is gazdag élővilág fedezhető fel?

Komárom példaértékűen igyekszik gondoskodni a természeti értékek megőrzéséről. A város területén 12 természetvédelmi terület található, melyek közül több az európai ökológiai hálózatnak (a Natura 2000 rendszernek) is részét képezi. A város utcáin, terein további 23 védetté nyilvánított természeti emlék is van.

Induljunk el kicsit más szemmel Komáromban, fedezzük fel együtt a város természeti értékeit!

Észak- és Dél-Komárom

Nagy rókalepke

Gímszarvas

Élet az erődök kövei között

Monostori erőd – Igmándi erőd – Csillag erőd

Komárom hadtörténeti jelentősége európai léptékben is említésre méltó. Az 1870-es évekre kiépült hatalmas erődrendszer legnagyobb, mintegy 60 hektáron elterülő tagja a várost nyugatról védő Monostori erőd. Délről a 40 hektáron kiépült Igmándi erőd biztosított védelmet, míg a napjainkban megújuló Csillag erőd biztosította a keleti védművet.

A kazamatarendszerekkel és hatalmas árkokkal védett erődök mindegyikét szépen parkosították, de aki a műemléki, kulturális értékek mögött a természeti értékeket is szeretné megtalálni, bőven nyújt erre is lehetőséget mindhárom objektum. A sáncok, földművek szinte zavartalan homokpusztai gyeptársulásoknak is otthont nyújtanak, ahol a gyógynövényeken túl felfedezhetjük a Kárpát-medencében endemikusnak számító budai imolát, de gyönyörködhetünk a szélben lengedező pusztai árvalányhaj és az árlevelű len látványában is.

A gyeses földműveken és a környező homokdombok növényzetében gazdag lepkefauna él, lépteinkre pedig fűggyök, zöld gyíkok surrannak tova. A száraz, füves területek jellegzetes madarai a cigánycsuk és a töviszúró gébicsek, a domboldalokban pedig helyenként a trópusi színekben pompázó gyurgyalag fészkel. A kőfülkékben, repedésekben a figyelmes látogatók házi rozsdafarkút és vörös vércsét is felfedezhetnek.

Ne lepődjünk meg, ha a kazamaták télen is enyhe, sötét folyosóinak egy-egy zavartalan pontján télről odahúzózó békákkal, kockás siklókkal vagy denevérekkel találkozunk. Ne felejtsük el, hogy ők is társaink ebben a rohamosan változó világban, biztosítsuk számukra a nyugalmat!

Monostori erőd

Igmándi erőd

Tavak partján, fűzfák árnyékában – A Rüdiger-tavak

A Rüdiger-tavakat az évmilliókkal ezelőtti Ós-Duna egyik itt húzódtott mellékágának mélyületében alakították ki 1959-1961 között, a 19. századi agyagbányászat nyomán visszamaradt mocsaras, lefolyástalan terület kotrásával. A két kicsiny tó meglepően gazdag élővilággal rendelkezik, amit 1992 óta helyi természeti védettség hivatott megőrizni. Az elmúlt évtizedek során Komárom meghatározó városképi elemévé vált tavak partján idős fehér fűzfák és szép platánfa sor húzódik. Oxigénhiányos időszakokban a tavon levegőztetőt működtetnek, ezzel is elejét véve az esetleges halpusztulásnak. A tórendszer nem véletlenül kedvelt horgászvíz, hiszen kapitális pontyokat és harcsákat is fogtak már itt ez elmúlt években.

A tavak vizében a ragadozó életmódot folytató szitakötőlárvákat, csíkbogarakat és molnárpóloskákat is megfigyelhetjük, de a vízi élővilágának gazdagságához megannyi kétéltű is tartozik: vöröshasú unkáék, barna és zöld varangyok, kecskebékák adnak változatos koncertet.

A kisebb halakra küszvágó csérek és törpegémek vadásznak, de egy-egy alkonyati órán akár vidrával is találkozhatunk. A szigeteken mocsári teknősök napoznak, felettük a fűzfákon pedig felfedezhetjük a függőcinege mesteri fészket is. A tavak légterében számos denevér figyelhető meg, köztük a vízi denevér is.

A Rüdiger-tavak vízi világa szép példája annak, hogy az egykori agyagbányát miként lehet gondozott parkként a város szövetébe illeszteni, ugyanakkor vizes élőhelyként, védett területként is megőrizni.

Az alsó Rüdiger-tó

Mocsári teknős

Duna és ártere, Koppánymonostor

Komárom városa csaknem 15 kilométeren kíséri a Dunát, amely a város életét, fejlődését évezredek óta meghatározza. Bár az eredeti dunai ártér jórészt a múlté, a koppánymonostori szakaszon még felfedezhető az az ősi vízi világ, amely évszázadokon át nagyá tette a komáromi halászatot, és amely időről időre megmutatja vadságát, erejét. A csaknem 4 km hosszú Szent Pál-sziget és a parton húzóódó ártéri ligeterdő hallgatag óriásai a nemritkán 5-7 méteres törzskörméretet és akár 30 méteres magasságot is elérő fekete nyárfák. Az ártéri ligeterdők alját lila szőnyegként borítja a ligeti csillagvirág, helyenként a nyári tűzike fehérlik, máshol a réti iszalag kéklő virágai vagy a rózsaszínben pompázó vitéz kosborok és budai imolák tűnnek fel.

Persze az állatvilág sem kevésbé szín pompás, gondoljunk csak a narancsvörösben pompázó nagy tűzlepkére vagy a szivárvány színeit magára öltő kis színjátszó lepkére, és folytathatnánk a sort további lepkékkel, szitakötőkkel, bogarakkal, békákkal, gőtékkal.

Igencsak meglepődnénk, ha lehetőségünk nyílna bűvárként bepillantani a víz alatti világba, hiszen olyan halritkaságokat is láthatnánk, mint a magyar bucó és a német bucó, de rengeteg folyami kagylót is.

Szent Pál-sziget

Ligeti csillagvirág

Magyar bucó

A területen mintegy 160 madárfaj előfordulását jegyezték fel, melyből 60 fészkel is az ártéren. A mellékágrendszerben gyakorta látni halakra vadászó kis kócsagot, bakcsót, kárókatonát, jégmadarat. Az óriásfák lombkoronája a dunai táj királyának, a hatalmas termetű rétisasnak a fészket rejti. Itt is szép állománya alakult ki az eurázsiai hódnak, melynek jelenlétét legtöbbször csak a megrágott vagy épp kidöntött nyárfák árulják el. Az öreg, odvas fűz és nyárfák rengeteg denevérnek nyújtanak otthont: kis patkósdenevérnek, horgasszőrű denevérnek, közönséges denevérnek és rőt korai denevérnek.

A Dunának mind a magyar, mind a szlovák oldala Natura 2000 védelem alatt áll. A Szent Pál-szigeten néhány évvel ezelőtt tanösvény létesült, mely nemcsak az itt élő növény- és állatvilágból ad ízelítőt, hanem a dunai árvizekről, az egykor itt élt óriáshalakról, a vizákról és Komárom régmúltjáról is mesél.

Küszvágó csér

Vízipásztor

Vízi denevér

Nagy színjátszó lepke

Koppánymonostori Duna-part

Rétisas

Monostori ártéri tanösvény

Nagyherkályi-erdő

A Nagyherkályi-erdő országos védelem alatt álló, közel 440 hektár kiterjedésű erdőség, túlnyomórészt erdei fenyvesekkel, kisebb részben tölgyesekkel, akácokkal. A hatalmas erdőtümbök közé néhol kisebb homoki gyepek is élődnek, melyek megannyi védett növényfajnak nyújtanak otthont. Itt, az 1870-ben emelt Honvéd Emlékmű közelében található a téltemető legnagyobb megyei állománya. A mintegy 2 hektáron sárga virágszőnyeget alkotó védett növény földe impozáns, 150-180 éves kocsányos tölgy hagyásfák borulnak. Az erdei tisztásokon homoki fátolvirággal, homoki nőszirmmal és tavaszi hériccse is találkozhatunk.

A hatalmas erdőterület a védett állatok valóságos tárházát kínálja a figyelmesen erre haladóknak: a különböző futrinkáktól, cincérektől és a tölgyfákhoz kötődő szarvasbogártól a pókok változatos világán keresztül az erdei békáig, törekeny kuzmaig és az akár 2 méter hosszúságúra is megnövekedő erdei siklóig. A hatalmas fészket építő fekete gólya igazi ritkaságnak számít. Kevesen tudják, hogy a földön fészkelő erdei pacsirta a latin nevét gyönyörű énekéről kapta. Az erdők mindennapos életéhez természetesen a különböző ragadozómadarak vadászata is hozzátartozik. Héják, karvalyok, egerészölyvek, kabasólymok és erdei fülesbaglyok indulnak nap mint nap zsákmányszerző útjukra, hogy érkeztükre elhalkuljon az itt fészkelő poszáták, cinegék, rigók és egyéb madarak éneke. A látványos természeti drámák persze a földön is folytatódnak, a menyétek, nyestek, rókák mellett az aranszakálok is megjelentek a területen.

Az erdőben a komáromi Dunapart Vadásztársaság folytat tervszerű vadgazdálkodást. A jó gazda gondosságával óvja a különösen gazdag vadállományt és élőhelyüket. Saját biztonságunk és a vadászatok zavartalansága érdekében ügyeljünk arra, hogy sötétedésig hagyjuk el az erdőt.

A Nagyherkályi-erdő a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzethez tartozik, melyet egyúttal a Natura 2000 európai ökológiai hálózat is véd.

Honvéd emlékmű

Fekete gólya

Kórházkert

Az 1910-es években eklektikus stílusban épült Solymossy-Gyürky kastély 1945-ig volt a grófi család tulajdona, majd ezt követően kórházzá alakították át, amely Selye János nevét viseli. Az egykori grófi kastély csaknem 7 hektáros parkjában évszázados kőris, bükk, vadgesztenye, páfrányfenyő, platán, japán akác, fekete fenyő és egyéb fák díszlenek, melyek némelyike akár az 5 méteres törzskörméretet is eléri. Árnyékukban odvas keltike, hóvirág, erdei tulipán, vitéz kosbor és téltemető is virágzik. Az idős park valóságos oázis a város gyűrűjében, és ezt az állatok is felfedezték. Az öreg tölgyeken nagy szarvasbogarak rajzását figyelhetjük meg, az avarban erdei béka ugrik jókorát a lábunk mellől, a napsütötte tisztásokon fűrga gyíkok surrannak búvóhelyeikre, éjszakánként pedig sünök keresik motoszkalva zsákmányukat.

A park különösen bővelkedik odúlakó madarakban: örvös légykapók, széncinegék, nagy fakopáncsok, csúszkák népesítik be az öreg fákat. A fák, bokrok lombjai között énekes rigók, barátposzáták, vörösbegyek, csilpcsalpfüzikék énekelnek, észrevétlenül is hozzájárulva az ideérkező betegek gyógyulásához.

Selye János Kórház

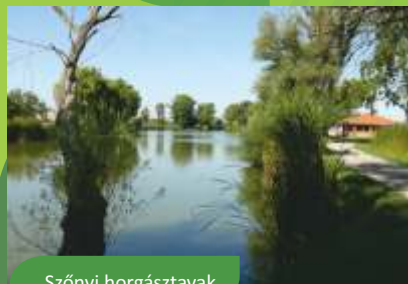
Örvös légykapó

Szőnyi horgásztavak

A szőnyi templom háta mögött, a Dunával szinte összeölelkezve két kicsiny horgásztó körül kialakított park őrzi Kállay Ödön emlékét. A Szőny egykori jegyzőjéről és elismert történetírójáról elnevezett park legidősebb lakói azok a hatalmas fehér nyárfák és fehér fűzfák, melyek igazi ártéri ligeterdőt alkotnak a területen. A tavaknak helyet adó hosszú völgyben nádasok, mocsárrétek is húzódnak, így nem véletlen, hogy amilyen kicsi ez a terület, annál gazdagabb az élővilága.

A vizekből és mocsarakból vöröshasú unkákat, barna varangyokat, kecskebékákat hangja szól kitaratóan, nyomukban pedig a táplálékpiramisban fölöttük álló vízisiklók, kis kócsagok is láthatók.

Ha óvatosan közlekedünk a tavaknál, a kishalak színompás vámszedőjével, a jégmadárral is találkozhatunk.

Szőnyi horgásztavak

Jégmadár

Várják Önt Révkomárom természeti értékei!

Európa második leghosszabb folyója, a Duna bal partján található a szlovákiai magyarság egyik legfontosabb politikai és kulturális központja, Komárom városa. A gyakran Észak-Komáromnak vagy Révkomáromnak is nevezett járási székhely a maga több mint 30 000 fős lakosságával a Nyitrai kerület harmadik legnépesebb települése is egyben.

Atörténelem lábnyomain haladva minden egyes lépésünkben találkozhatunk Komárom egyedi természeti és tárgyi örökségeivel. A történelmi belváros patinás épületei között Klapka György tábornok szobra hirdeti az 1848–49-es forradalom és szabadságharc katonáinak büszke tetteit. A bevehetetlen komáromi erőd ma már szélesre tárja kapuit a látogatók előtt. A város határában az egykori Római Birodalom maradványait is fellelhetjük.

A Duna és a Vág folyók által körülölelt Komárom földrajzi fekvésének köszönhetően számos természeti szépségnek, védett fajok sokaságának és nagy kiterjedésű erdőknek ad otthont. A közel 300 hektáros erdőterület harmada mintegy ötven éves. Az erdők nagyobb része ugyan gazdasági célú, de jelentős a természetvédelmi célú területek kiterjedése is. Az Erzsébet-sziget nyugodtsága és sokszínűsége számos író és költőt meghihletett már, a Duna és a Vág folyók találkozási pontja egyedi látványt nyújt az ide látogatóknak, míg a Vág holtágánál található üdülőtelep tökéletes helyszínt kínál a pihenésre.

Észak- és Dél-Komáromot a történelem ugyan szétválasztotta, a köztük lévő kapcsolat azonban a mai napig érezhető. A két város önkormányzata között aktív együttműködés áll fenn, ami közös szervezésű események és fesztiválok formájában is megnyilvánul. Komárom magyarországi és szlovákiai oldalát az érzelmek mellett fizikai formában is összeköti az Erzsébet híd, valamint a 2020 szeptemberében átadott Monostori híd, de mindezek mellett a természeti értékek hasonlósága is.

Klapka György szobra

Monostori híd

Erzsébet híd

Egy bevehetetlen erődrendszer Központi erőd és a bástyák

Észak-Komáromban ugyanúgy, mint Dél-Komáromban az erődrendszer tekinthető a város legikonikusabb és történelmileg legjelentősebb műemlékének. Az egykori Osztrák-Magyar Monarchia legerősebb erődrendszerének szlovákiai oldalán a központi erőd, valamint az egész városon végighúzódnó, a Duna és a Vág folyó partjáig terjedő bástya-rendszer lelhető fel.

A központi erőd 5 egységre tagolódik: az Öregvárra, az Újvárra, a laktanyára, a főkapitányságra, valamint a lőszer-raktárra.

A komáromi erődrendszer évszázadokon át bevehetetlen maradt az ellenséges erők számára, melyet az Újvár bejáratától nem messze elhelyezett Kőszív és az alatta lévő felirat is büszkén hirdet. A szobor alatt olvasható „NEC ARTE NEC MARTE” ugyanis annyit jelent: „Sem csellel, sem erővel”.

A komáromi erőd történelmi múltján kívül azonban természeti értékei folytán is kiemelkedő helyet foglal el a város és a régió mindennapjaiban. Az erőd területén számos ritka, értékes és védett madárfaj fészkel, 1992-ben pedig egy védőövezet is kialakításra került az erőd mentén, mellyel szintén a természeti diverzitás megőrzését tűzték ki célul.

Központi erőd

Fürge gyík

Citromsármány

Az erőd és az azt körülvevő park

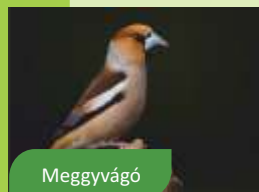
A komáromi erődrendszer szívében található az Anglia park, mely a város legrégebb óta park minősítéssel rendelkező területe. Bár az Anglia park eredeti területéből mára csak egy kis rész maradt meg, még mindig ez számít a város legkiterjedtebb parkjának. A nyilvános városi parkot 1840 és 1845 között alapította az erőd parancsnoksága a városközpont és az erőd összekapcsolásának céljából. Itt helyezkedett el egy zenepavilon, egy tiszti lovasiskola és a városi színház is, mely 1911-ig működött ezen a helyen. 1891-ben, az Eszterházy család védnöksége alatt megszervezett ipari kiállítás során a parkban egy fából készült kiállító pavilon is megépítésre került, melyet később a városnak adományoztak és helyi múzeumként, majd munkásházként hasznosítottak.

A park két, alapjában eltérő részből állt: egy hagyományos, formális elrendezésű részből és egy természeti részből. Míg előbbi egyértelműen a városfejlesztést szolgálta, utóbbi kitöltötte az erődig húzódó teret. A park eredeti területéből végül csak a középső rész maradt meg, melynek azóta teljesen megváltozott az elrendezése és jellegzetessége.

A parkot jelenleg nagy kiterjedésű zöldterület borítja, fákkal és padokkal övezve. Ezen kívül az Anglia park területén található meg V. László magyar-cseh király mellszobra, valamint a város legnagyobb gyerekparkja is, mely mászókkal, hintákkal és egyéb attrakciókkal várja a gyermekeket és családokat.

Az erőd bejárata

Meggyvágó

Kis fakopáncs

V. László mellszobra

Holt-Vág és Apáli

A komáromi Holt-Vág 110 m-es tengerszint feletti magasságban terül el, északról és keletről a Vág-Duna, valamint holtága, délről pedig a Duna határolja. Elhelyezkedésének köszönhetően rendkívül gazdag élővilággal rendelkezik. A Vág holtágánál található terület azonban nem csak különleges természetközeli élményeket tartogat az ide érkezőknek, az aktív és passzív pihenést keresők is megtalálhatják számításukat.

A Holt-Vág szomszédságában található a nem csupán városi, de országos jelentőséggel bíró Apáli sziget nemzeti természetvédelmi terület, ami a Vág és a Nyitra folyók összefolyásánál, az ártéren terül el. A közel 860 ezer m²-es Apáli sziget egy különleges természetvédelmi terület, az úgynevezett Dolnovázske luhj része, és jelentős vízi élőhelynek számít, ahol gazdag növény- és állatvilág található.

Már 1954-től nemzeti természetvédelmi rezervátumként tartják számon, területén az 5. védettségi fokozat érvényes. A Vág szintjétől függően a terület iszapos, magas vízszintnél viszont elárasztott, nagy részét ártéri erdők borítják. Találhatók itt bokorfüzesek és puhafaligetek, legelők és félcserjések, füves rétek és kaszálók, valamint nádas társulások. A puha ártéri erdő jellegzetességei a kőris-szil és a nyárfák (*Ulmeto-Fraxinetum populeum*), kisebb mértékben pedig a tölgy-kőris is (*Querceto-Fraxinetum*). A legnedvesebb helyek fűzfákkal vannak benőve. A fás szárú növények között csakugyan találkozhatunk a fehér fűzzel (*Salix alba*), törékeny fűzzel (*Salix fragilis*), fekete nyárral (*Populus nigra*), szürke nyárral (*Populus canescens*), fehér nyárral (*Populus alba*), magas kőrissel (*Fraxinus excelsior*), mezei juharral (*Acer campestre*) és kőrislevelelű juharral (*Acer negundo*) is.

Holt-Vág

Nyári napkelte Holt-Vág Apáli

Mocsári nőszirm

Mezei juhar

Holt-Vág és Apáli

A környéket emellett gazdag állatvilág is jellemzi, mintegy 38 hal- és 15 emlősfaj, valamint több mint 160 különböző erdei, mocsári, vízi és réti madárfaj fordul itt elő. Megtalálható itt többek között az őszapó (*Aegithalos caudatus*), a jégmadár (*Alcedo atthis*), a szürke gém (*Ardea cinerea*), a fekete gólya (*Ciconia nigra*), az örvös galamb (*Columba palumbus*), a függőcinege (*Remiz pendulinus*), az erdei pinty (*Fringilla coelebs*), a kabasólyom (*Falco subbuteo*), a sárgarigó (*Oriolus oriolus*) és a bakcsó (*Nycticorax nycticorax*) is.

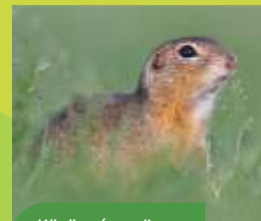
A hüllők és kétéltűek sokszínűsége csakugyan a terület jellegzetesége. Rendszeresen előfordul itt a vízisikló (*Natrix natrix*), a lábatlan gyík (*Anguis fragilis*), a fűrge gyík (*Lacerta agilis*), a kétéltűek közül pedig a sárgahasú unka (*Bombina variegata*), a barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*) vagy a pettyes götte (*Triturus vulgaris*).

A területen számos veszélyeztetett és védett halfaj is fellelhető, így a tengeri tarka géb (*Proterorhinus marmoratus*), a széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), a halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), a német bucó (*Zingel streber*), a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*). Az emlősök köréből a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) és európai vidra (*Lutra lutra*) érdemel említést.

A területen újdonságnak számít a hajók és vízibiciklik kölcsönzése, melyek által vízről figyelve is megismerhető a természet és az élővilág.

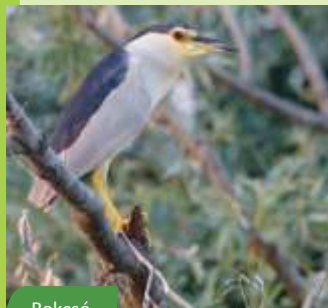
Fekete gólya

Közönséges ürge

Lábatlan gyík

Bakcsó

Vörös róka

Erzsébet-sziget

Az Erzsébet-sziget névre keresztelt félsziget bár közigazgatásilag Szlovákiához tartozik, mondhatni maga a két Komárom közti kapcsolat szimbóluma, hiszen épp a két ország között, a Dunán helyezkedik el. A közel 2,5 km hosszú és 350 m széles sziget a történelem során több nevet is viselt már, úgy mint Várkormányzó-sziget, Mészáros-sziget vagy Hadi-sziget. A napjainkban használt Erzsébet-sziget elnevezést Erzsébet királyné, „Sisi“ tiszteletére kapta, aki 1857-ben itt tette lábát először magyar földre.

A terület egészen a 20. század elejéig valódi sziget szerkezetét adta, ám ekkor a nyugati végénél található széles földszáv feltöltésével a szárazföldre hozták, így a szigetet északról határoló Duna-ág öböllé vált, a sziget pedig félszigetté alakult.

A sziget ma is ismert utcahálózata a 19. század első felében alakult ki. A sziget hosszában középutat alakítottak ki Platánfa sor néven, mely az évek során történelmi jelentőségűvé vált. A város zöldfelületi rendszerében fontos szerepet betöltő fasorok és allék itt is megfigyelhetők.

Erzsébet-sziget

Az allé juharlevelű platánokból (*Platanus x acerifolia*) áll, de a tövises lepényfa (*Gleditsia triacanthos*) és a közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) is rendszerint felbukkan a területen. A hazai szabályozás szerint a faszor 67 db fája védett, az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek jegyzékében védett fasorként szerepel. Az Erzsébet-szigeten található platánfa allé azonban jóval több egy egyszerű utcafásításnál. Tájépítészeti és művészi gondolkodású alkotók hosszas munkájának eredménye. Kulturális-történelmi értéke abban rejlik, hogy a zöldterület tudatos elrendezése a magasra növő fás növények felhasználásával valósult meg.

Az Erzsébet-sziget egyik nevezetessége volt a terület déli részén álló 40 m magas, 786 cm vastag komáromi nagy fa, melyet 1936-os kivágásakor 350 évesre becsültek. Korának megfelelően a fának történelmi jelentősége is volt, hiszen Komárom vármegye nemessége ez alatt a fa alatt tartotta gyűléseit, 1790-ben itt égették el II. József földmérési rendeletét, 1829 után pedig egy ideig ez alatt a fa alatt tartották előadásait a Komáromban fellépő színtársulatok.

Platán

Nagy kócsag

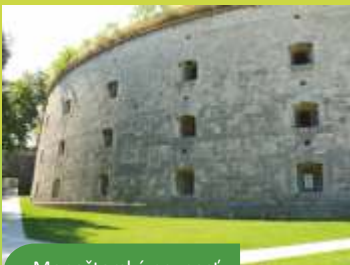

Nappali pávaszem

Vadgesztenye

Monoštorská pevnosť

Objavte prírodné hodnoty Komáromu!

Mysliac na Komárom, čo iné by nás mohlo najprv napadnúť, ako Dunaj, mosty, pevnostný systém na kandidátnej listine svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, známy rímsky legionárny tábor ...A takto by vedel pokračovať každý vo vymenovaní nespočetných hodnôt, kultúrnych pamiatok a osobných zážitkov. Ale či myslíme na to, že v blízkosti tisíce rokov starých nálezov a na slnečných vrškoch starodávnych pevností už tisíce rokov žijú s nami krásne rastliny? Alebo či nás napadne, že pod mostami Dunaja vo vode môžeme nájsť zriedkavé ryby, a v inundačnom území rieky je ešte nejaká starodávna neporušenosť? A mysleli by sme, že v bezprostrednom susedstve mohutných priemyselných komplexov mesta môžeme objaviť bohatú faunu a flóru?

Bledula jarná

FenSýkorka uhliarka

Komárom sa príkladne snaží zachovať svoje prírodné hodnoty. Na území mesta je 12 chránených území, z ktorých viac je súčasťou sústavy chránených území (sústava Natura 2000). V uliciach, na námestiach mesta je 23 prírodných pamiatok, ktoré sú vyhlásené za chránené.

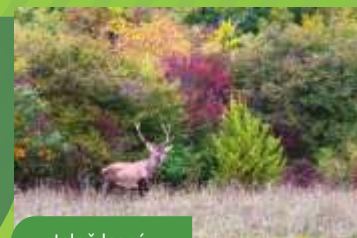
Začnime v Komárome trochu inými očami, objavme spoločne prírodné hodnoty mesta!

Severné a južné Komárno

Babôčka brestová

Jeleň lesný

Život medzi kameňmi pevností

Monostorská pevnosť – Pevnosť Igmánd – Pevnosť Csillag

Vojenský historický význam Komáromu je značný aj v európskom meradle. Monoštorská pevnosť je najväčším členom v rokoch 1870 vybudovaného pevnostného systému, rozprestiera sa na 60 hektároch a chráni mesto zo západu. Z juhu ochranu zabezpečila na 40 hektároch vybudovaná Igmándska pevnosť, kým východnú ochranu zabezpečila v dnešných dňoch sa obnovujúca pevnosť Csillag.

V každej z pevností, ktoré sú chránené sústavou chodieb v podzemí (kazematy) a obrovskými priekopami, vysadili pekný park, ale ak by niekto chcel nájsť okrem pamiatkových, kultúrnych hodnôt aj prírodné hodnoty, na to má možnosť vo všetkých troch objektoch. Zákopy, hrádze poskytujú domov aj priam neporušeným lúkam a pastvinám na piesočných pustách, kde okrem byliniek môžeme objaviť nevädzu Sadlerovú, ktorá v Karpatskej kotline je považovaná za endemickú, ale môžeme sa kochať aj v pohľade vo vetre povievajúceho osirelého osrstenca a lena tenkolistého.

Na trávnatých hrádzach a vo vegetácii okolitých dún žije bohatá fauna motýľov, a na hlas našich krokov sa mihnú preč jašterice krátkohlavé, jašterice zelené. Charakteristickými vtákmi suchých, trávnatých plôch sú pŕhlaviere čiernohlavé a strakoše červenohrbté, na svahoch zas miestami hniezdi v tropických farbách hýriaci včelárík.

Nech nie sme prekvapení, ak na nerušenom bode tmavých chodieb kazemat, v ktorých aj v zime je príjemné počasie, sa stretne so žabami, užovkami fŕkanými alebo netopiermi, ktoré tam našli cez zimu ochranu. Nezabudnime, že oni sú v tomto rýchlo sa meniacom svete našimi partnermi, zabezpečme im pokoj!

Monoštorská pevnosť

Pevnosť Igmánd

Na brehu jazier, v tieni vríb – Jazerá Rüdiger

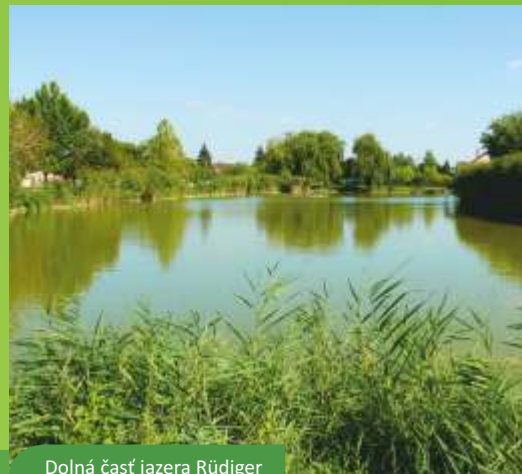
Rüdigerovo jazero vytvorili prehĺbením vedľajšieho ramena pred miliónmi rokmi tu tečúceho starodávneho Dunaja v rokoch 1959-1961, rýpaním močaristého terénu bez odtoku, ktorý tu zostal po ťažení hliny v 19. storočí. V dvoch malých jazierách nájdeme prekvapivo bohaté množstvo živých organizmov, ktorých má zachrániť od roku 1992 existujúca ochrana prírody miestneho významu. Na brehu jazier, ktoré sa počas uplynulých rokov stali rozhodujúcim prvkom panorámy mesta Komárom sa vinú biele vríby a pekný rad platanov. Na jazere v období bez dostatku kyslíka prevádzkujú prevzdušňovač, aby aj tým predišli novej mortalite rýb. Jazerný systém nie náhodou je obľúbeným rybárskym revírom, veď v uplynulých rokoch tu chytali kapitálne kapry a sumce.

Vo vode jazier môžeme pozorovať dravé larvy važíek, potápniky a korčuliarky obyčajné, ale k bohatstvu vodných živočíchov patrí aj nespočetne mnoho obojživelníkov: pestrý koncert dávajú kunce ohnivé, ropuchy bradavičnaté a zelené, skokany zelené.

Malé ryby lovia rybári riečne a bučiaciky močiarné, ale občas za súmraku sa môžeme stretnúť aj s vydrou. Na ostrovoch sa opalujú korytnačky močiarné, nad nimi na vríbách môžeme objaviť majstrovské hniezdo kúdelníčky lužnej.

Vo vzdušnom priestore jazier možno pozorovať mnoho netopierov, medzi nimi aj netopiera vodného.

Vodný svet Rüdigerových jazier je pekným príkladom toho, ako je možné vsadiť do štruktúry mesta niekdajšiu hliníkovú baňu ako upravený park, a zároveň zachovať ako vodný biotop, chránené územie.

Dolná časť jazera Rüdiger

Korytnačka močiarna

Dunaj a jej inundačné územie, Koppánymonostor

Mesto Komárom sprevádza Dunaj skoro po dĺžke 15 km, ktorý už tisícročia určuje život, rozvoj mesta. Hoci pôvodné dunajské inundačné územie zväčša už je minulosťou, na koppánymonoštorskom úseku ešte možno objaviť ten odveký vodný svet, vďaka ktorému komárňanské rybárstvo sa stalo veľkým, a ktorý z času na čas ukáže svoju divokú stránku, silu. Nemými velikánmi skoro 4 km dlhého Ostrova Svätého Pavla a na brehu sa viniacej lužnej háje sú topole čierne, ktoré často majú obvod kmeňa 5-7 metrov a výšku možno aj 30 metrov. Spodok lužných háji ako fialový koberec pokrýva scila viedenská, miestami sa bieli bleduľa letná, inde sa objavujú sinavé kvety plamienok celistvolistých alebo v ružovom hýriace vstavače vojenské a nevädze Sadlerove.

Samozrejme aj živočíšna ríša je pestrofarebná, veď myslíme len na v oranžovej farbe hýriaceho ohniváčika veľkého alebo farby dúhy nosiaceho dúhovca menšieho, a mohli by sme dlho pokračovať vo vymenovaní ostatných motýľov, vážok, chrobákov, žiab, mlokov.

Boli by sme veľmi prekvapení, keby sme mali možnosť pozrieť do sveta pod vodou ako potápači, veď by sme mohli vidieť aj také zriedkavé ryby, ako kolok veľký a kolok vretenovitý, ale aj mnoho korýtok riečnych.

Ostrov Svätého Pavla

Scila viedenská

Kolok veľký

Na území zaznamenali výskyt skoro 160 druhov vtákov, z ktorých 60 hniezdi v inundačnom území. V ramennej sústave možno často vidieť malé ryby loviacu belušu malú, bučiaka, kormorány, rybárika riečneho. Koruna veľkostromov skrýva hniezdo kráľa dunajskej krajiny ohromujúcej veľkosti, orlíka morského. Aj tu sa vytvoril početný stav bobrov euroázijských, ktorých prítomnosť väčšinou prezrádzajú len nahlodané alebo práve vyklopené topole. Staré, duté vrby a topole poskytujú domov veľkému množstvu netopierov: podkovárovi malému, netopierovi riasnatému, netopierovi obyčajnému a netopierovi hrdzavému.

Breh Dunaja aj na maďarskej, aj na slovenskej strane je pod ochranou Natura 2000. Na Ostrove Svätého Pavla pred pár rokmi bol vytvorený náučný chodník, ktorý je ukážkou nielen tu žijúcej rastlinnej a živočíšnej ríše, ale rozpráva aj o dunajských povodní, kedysi tu žijúcich veľrybách, o vyzách a dávnej minulosti Komáromu.

Rybák obecný

Vážka rybníčná

Netopier vodný

Dúhovec väčší

Koppánymonostori Duna-part

Orol morský

Monostorský náučný chodník

Les Nagyherkály

Les Nagyherkály je lesom pod štátnou ochranou, rozprestieraný na 440 hektárov, v ktorom prevažne sa nachádzajú lesné svrčiny, v menšej časti dubiny, agáty. Medzi obrovské časti lesa sa niekde zakliňujú menšie pieskové trávniky, ktoré poskytujú domov nespočetnému chránenému druhu rastlín. Tu, v blízkosti v roku 1870 postaveného Vojenského pamätníka sa nachádza najväčší župný stav tavolína. Nad chránenou rastlinou tvoriaci žltý kvetinový koberec na skoro 2 hektároch sa zaťahujú imponantné, 150-180 ročné semenné jedince dubov dlhostopkových. Na tššinách sa môžeme stretnúť aj s gypsonilkou, kosatcom piesočným a hlaváčikom jarným.

Obrovská lesná plocha ponúka pozorne sledujúcim okoloidúcim ozajstnú klenotnicu chránených zvierat. Od rôznych bystrušiek, fuzáčov a k dubom spojeného roháča cez pestrý svet pavúkov až do skokana štíhleho, slepúcha krehkého a až do skoro 2 metre dlhej užovky stromovej. Velikánske hniezdo stavajúci bocian čierny je ozajstnou raritou. Málokto vie, že na zemi uhniedzujúci škovránok stromový latinské meno dostal o svojom krásnom spevu. Ku každodennému životu lesov patrí samozrejme aj lov rôznych dravých vtákov. Deň čo deň vychádzajú na loveckú cestu jastraby, krahulce, myšiaky lesné, sokoly lastovičiare a myšiarky ušaté, aby na ich príchod stíšil spev tu uhniedzujúcich peníc, sýkoriek, drozdov a iných vtákov. Atraktívne prírodné drámy isteže pokračujú aj na zemi, okrem lasíc, kuny skalnej, lišiakov na území sa objavili aj šakaly zlaté.

V lese vykonáva plánované poľovníctvo komárňanské Dunapart Vadászársaság (Poľovnícke združenie Dunapart). So starostlivosťou dobrého hospodára chráni zvlášť bohatý stav zveriny a ich biotop. V záujme vlastnej bezpečnosti a neporušenost poľovačiek dbajme na to, aby sme les opustili do zatmenia.

Les Nagyherkály patrí k chránenej krajinej oblasti Pannonhalma, ktorú zároveň ochraňuje aj ekologická sústava Natura 2000.

Pomník domobranca

Bocian čierny

Nemocničná záhrada

Kaštieľ Solymossy-Gyürky postavený v rokoch 1910 v eklektickom štýle bol vlastníctvom grófskej rodiny do roku 1945, potom bol prerobený na nemocnicu, ktorá nosí meno Jánoša Selyeho. V 7 hektárovom parku niekdajšieho grófskeho kaštieľa sa skvejú stáročné jasene, buky, gaštany divé, ginká dvojlačné, platany, japonské agáty, borovice čierne a iné stromy, z ktorých niektorý dosiahne obvod kmeňa až 5 metrov. V ich tieni kvietí chochlačka dutá, snežienky, lesný tulipán, vstavač vojenský a aj tavolín. Starý park je ozajstnou oázou vo vnútri mesta, a to zbadali aj zvieratá. Na starých duboch môžeme pozorovať rojenie roháčov obyčajných, v odpadovom suchom listí od našich nôh skočí ďaleko skokan štíhly, na slnečných tíšiniach vkĺznu do svojich úkrytov chytré jašternice, cez noc ježkovia hľadajú piplane svoju korisť.

Park zvlášť prekypuje vtákmi bývajúcimi v dutinách: staré stromy osídli muchárik bielokrokový, sýkorka veľká, ďateľ veľký, brhlík lesný. Medzi listím stromov, kríkov spievajú drozdy plavé, penice čiernehohlavé, červienky obyčajné, kolibkárky čipčavé, nepozorovane prispievajúc k uzdraveniu sem prichádzajúcich pacientov.

Nemocnica Hansa Selyeho

Muchárik bielokrokový

Rybníky v Szőnyi

Spomienku Ödöna Kállayho zachováva park vytvorený okolo dvoch malých rybníkov za kostolom v Szőnyi, objímajúc skoro s Dunajom.

Najstaršími obyvateľmi parku pomenovaného o niekdajšom notárovi a uznanom historikovi Szőnyi sú tie obrovské topole biele a vrbý biele, ktoré tvoria ozajstný inundačný háj na území. V dlhom údolí, v ktorom sú jazerá, sa rozprestierajú aj trstie, močaristé lúky, tak nie je náhoda, že aké malé je územie, také bohaté je tam fauna a flóra.

Z vôd a močiarov vytrvalo počuť hlas kunca ohnivého, ropuchy bradavičnatej, skokana zeleného, v ich stopách možno vidieť vo výživovej pyramíde nad nimi stojace užovky vodné, beluše malé.

Ak u jazier chodíme opatrne, môžeme sa stretnúť aj mýtnikom malých rýb, s rybárikom riečnym.

Rybníky v Szőnyi

Rybárik riečny

Prírodné hodnoty Rév-Komárom na vás čakajú!

Komárno, jedno z najvýznamnejších politických a kultúrnych stredísk Maďarov žijúcich na Slovensku sa nachádza na ľavom brehu Dunaja, druhej najdlhšej rieky Európy. Okresné mesto často nazývané aj ako Severné-Komárom alebo Révkomárom so svojim viac ako 30 000 tisícovým obyvateľstvom je zároveň aj tretím najpočetnejším mestom Nitrianskeho kraja.

Chodiac v šlapajach histórie každým jedným krokom sa stretne s ojedinelými a vecnými dedičstvami Komárna. V centre mesta medzi historickými budovami socha generála Györgya Klapku pripomína hrdé činy vojakov revolúcie a boja za slobodu v rokoch 1848-49. Nedobytná Komárňanská pevnosť otvára svoje brány pred návštevníkmi spocitom „jama levová“, kým na okraji mesta môžeme nájsť aj zvyšky Rímskej ríše.

Riekami Dunaj a Váh obklopené Komárno vďaka svojej zemepisnej polohe má mnoho prírodných krás s chránenými druhmi a lesom značnej rozlohy. Vegetácia vo veku od 0 až 20 rokov tvorí približne 130 hektárov (hlavne šľachtené topole), vegetácia vo veku od 21 až 40 rokov tvorí 50 hektárov, vegetácia od 41 do 60 rokov zas 110 hektárov. Podľa kategórií na území Komárna nájdeme 147,86 hektárov hospodárskeho lesu, 73,75 hektárov lesa osobitného určenia a 59,52 hektárov ochranného lesu.

Pokojnosť a rôznorodosť Alžbetinho ostrova inšpirovala mnoho spisovateľov a básnikov, sútok rieky Dunaj a Váh poskytuje návštevníkom jedinečný vzhľad, kým rekreačné stredisko na mŕtvom ramene Váhu poskytuje dokonalé miesto na oddych od hluku mesta.

Hoci história rozdelila kedysi ako jedno mesto poznané Severné a Južné Komárno, spojenie medzi nimi cítiť do dnešného dňa. Samosprávy oboch miest aktívne spolupracujú, ktorej dôkazom sú spoločne organizované udalosti a festivaly. Maďarskú a slovenskú stranu Komárna okrem citov aj fyzicky spája Alžbetin most, ako aj v septembri 2020 odovzdaný Monoštorský most.

Socha generála Klapku

Monoštorský most

Alžbetin most

Nedobytný systém opevnenia

Centrálna pevnosť a bašty

Pevnostný systém Komárna je jednou ikonickou a historicky najvýznamnejšou pamiatkou mesta. Časť Pevnostného systému Komárna považovaný za najsilnejší pevnostný systém niekdajšej Rakúsko-Uhorskej monarchie sa dnes nachádzajú na území dvoch štátov, Maďarska a Slovenska. V Komárne v Maďarsku sa nachádzajú k pevnostnému systému patriace Monoštorská pevnosť, Igmándska pevnosť a pevnosť Csillag, kým v Komárne sa nachádza Ústredná pevnosť, ako aj časť pevnostného systému tvoriaci baštový systém, ktorý sa ťahá cez celé mesto, až k brehu rieky Dunaj a Váh.

Ústredná pevnosť sa člení na 5 jednotiek: Stará pevnosť, Nová pevnosť, kasáreň, veliteľská budova, ako aj sklad strelného prachu.

Pevnostný systém Komárno bol stáročia nedobytným pre nepriateľské sily, o čom s pýchou svedčí aj Kamenná panna a nadpis pod ňou umiestnené neďaleko od vchodu do Novej pevnosti. Pod sochou čitateľný nápis NEC ARTE NEC MARTE totiž znamená: Ani ľsťou, ani silou.

Komárňanská pevnosť sa okrem historickej minulosti zaoberá významné miesto vo všedných dňoch mesta a regiónu aj kvôli prírodnej súčasnosti. Na území Pevnosti hniezdi mnoho zriedkavých, cenných a chránených druhov vtákov, a v roku 1992 bolo pozdĺž Pevnosti vytvorené aj ochranné pásmo, vytvorením ktorého tiež vytýčili za cieľ zachovanie prírodnej diverzity.

Ústredná pevnosť

Jašterica krátkohlavá

Strnádka žltá

Pevnosť a obklopujúci park

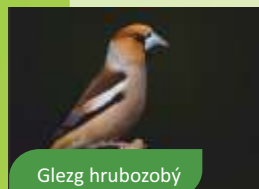
V srdci Pevnostného systému Komárno sa nachádza Park Anglia, ktorý je územím najdávnejšie kvalifikované za park v meste. Síce z pôvodnej plochy Parku Anglia na dnes zostala už len malá časť, ešte je stále považovaný za najobľúbenejší park mesta. Verejný park založilo v rokoch 1840 až 1845 veliteľstvo pevnosti, za účelom spojenia centra mesta s pevnosťou. Nachádzal sa tu hudobný pavilón, dôstojnícka jazdecká škola a aj mestské divadlo, ktoré fungovalo na tomto mieste do roku 1911. V roku 1891, počas priemyselnej výstavy organizovanej pod patronátom rodiny Eszterházy bol v parku postavený z dreva aj výstavný pavilón, ktorý neskoršie darovali mestu, a bol zužitkovaný ako miestne múzeum, potom ako dom robotníkov.

Park mal dve, v podstate odlišné časti: jednu tradičnú, formálne usporiadanú časť a jednu prírodnú časť. Kým prvá časť jednoznačne slúžila pre rozvoj mesta, tá druhá vyplnila priestor ťahajúcej sa k pevnosti. Z pôvodnej plochy parku nakoniec zostala len stredná časť, ktorá odvtedy má úplne zmenené usporiadanie a príznačnosť.

Park momentálne pokrýva veľká plocha zelene, obklopená stromami a lavičkami. Okrem toho na území parku Anglia sa nachádza busta maďarsko-českého kráľa V. László, ako aj najväčší detský park mesta, ktorý deti a rodiny očakáva preliezačkami, hojdačkami a inými atrakciami.

Vstup do pevnosti

Glezc hrubozobý

D'ateľ malý

Socha Lászlóa V.

Mŕtve rameno Váhu a Apáli

Komárňanské mŕtve rameno Váhu sa rozprestiera v nadmorskej výške 110 m, a zo severu a východu ho ohraničuje Váh-Dunaj, ako aj mŕtve rameno, z juhu zas Dunaj. Vďaka svojmu umiestneniu má veľmi bohatý živý svet. Územie pri mŕtvom ramene Váhu ale pre návštevníkov nechystá len zážitky blízke prírode, ale môžu nájsť svoje aj tí, ktorí hľadajú aktívny a pasívny odpočinok.

V susedstve mŕtveho ramena Váhu sa nachádza Apálsky ostrov národná prírodná rezervácia, ktorý má nielen mestský, ale aj štátny význam, ktorý sa rozprestiera pri sútoku rieky Váh a Nitra, na inundačnom území. Skoro 860 tisíc m² veľký Apálsky ostrov je zvláštne chránené územie, je súčasťou Dolnovážskych lúh a je považovaný za významný vodný biotop, kde sa nachádza bohatá fauna a flóra.

Už od roku 1954 ho evidujú ako národnú prírodnú rezerváciu, na území je platný 5. stupeň ochrany. V závislosti od hladiny Váhu územie je bahnité, pri vysokej hladine vody zas zaplavené, veľká časť je pokrytá inundačnými lesmi. Možno tu nájsť vrbové kroviny a háje z mäkkého dreva, pastviny a polokríky, trávnaté a senné lúky, ako aj trstinové združenia. Charakteristickými členmi lesa z mäkkých stromov sú jasene, bresty a topole (*Ulmeto-Fraxinetum populeum*), v menšej miere aj duby a jasene (*Querceto-Fraxinetum*). Najvlhšie miesta sú zarastené vrbami. Medzi drevinami sa naozaj môžeme stretnúť aj svrťou bielou (*Salix alba*), vrťou krehkou (*Salix fragilis*), topoľom čiernym (*Populus nigra*), topoľom sivým (*Populus canescens*), topoľom bielym (*Populus alba*), jaseňom štíhlym (*Fraxinus excelsior*), javorom poľným (*Acer campestre*) a javorom jaseňolistým (*Acer negundo*).

Mŕtve rameno Váhu

Letný západ slnka

Kosatec žltý

Poľný javor

Mŕtve rameno Váhu a Apáli

Okrem toho okolie charakterizuje aj bohatý živočíšny svet, vyskytujú tu asi 38 druhov rýb a 15 druhov cicavcov, a viac ako 160 druhov rôznych lesných, močiarových, vodných a poľných vtákov. Nájdeme tu medzi inými aj mlynárku dlhochvostú (*Aegithalos caudatus*), rybárika riečneho (*Alcedo atthis*), volavku npoplavú (*Ardea cinerea*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), holuba hrivnáka (*Columba palumbus*), kúdeľníčku lužnú (*Remiz pendulinus*), pinku obyčajnú (*Fringilla coelebs*), sokola lastovičiara (*Falco subbuteo*), vľhu obyčajnú (*Oriolus oriolus*) a chavkoša nočného (*Nycticorax nycticorax*).

Rôznorodosť druhov plazov je naozaj príznačnosťou územia. Pravidelne tu vyskytujú užovky obojkové (*Natrix natrix*), slepúchy lámavé (*Anguis fragilis*), jašterice krátkohlavé (*Lacerta agilis*), z obožživelníkov zas kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), hrabavka škvornitá (*Pelobates fuscus*), alebo mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*).

Na území vyskytuje mnoho ohrozených a chránených druhov, medzi nimi ryby a hlodavce: býčko rúrkonosý (*Proterorhinus marmoratus*), hrebenačka Balonova (*Gymnocephalus baloni*), hrúz bieloplútvý (*Gobio albipinnatus*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

Novinkou na území je požičiavanie lodí a vodných bicyklov, z ktorých aj z vody možno poznať prírodu a živý svet.

Bocian čierny

Syseľ pasienkový

Slepúch lámavý

Chavkoš nočný

Líška hrdzavá

Alžbetin ostrov

Polostrov krstený na meno Alžbetin ostrov síce zo správneho hľadiska patrí k Slovensku, ale môžeme povedať, že je symbolom vzťahu medzi dvomi mestami Komárno - Komárom, veď sa umiestňuje medzi dvomi štátmi, na Dunaji. Ostrov o dĺžke skoro 2,5 km a šírke 350 m počas histórie nosil viacero názvov, tak ako ostrov Várkormányszó, ostrov Mészáros alebo Vojnový ostrov. V dnešných dňoch používaný názov Alžbetin ostrov dostal na poctu kráľovnej Alžbety „Sisy“, ktorá v roku 1857 tu vstúpila prvýkrát na maďarskú zem.

Územie až do začiatku 20. storočia ukázal štruktúru ozajstného ostrova, ale vtedy nasýpaním širokého pruhu zeme pri západnom konci ho spojili k pevnine, tak rameno Dunaja ohraničujúce ostrov zo severu sa stalo zálivom, a ostrov sa premenil na polostrov.

Dnes známa sieť ulíc na ostrove bol vytvorený v prvej polovici 19. storočia. Pozdĺž ostrova vytvorili strednú cestu pod názvom Platánova alej, ktorá počas rokov sa stala historicky významnou. Aj tu sú spozorovateľné stromoradie a aleje, ktoré v systéme zelene mesta hrajú dôležitú úlohu.

Alžbetin ostrov

Alej sa skladá z platánov javorolistých (*Platanus x acerifolia*), ale na území sa pravidelne objaví aj gledíčia trojtrňová (*Gleditsia triacanthos*) a pagaštan kónský (*Aesculus hippocastanum*). Podľa domácej regulácie 67 ks stromov aleja sú chránené, v zozname osobitným predpisom chránených území sú uvedené ako chránené stromoradie. Platánová alej na Alžbetinom ostrove je ale oveľa viac, než jednoduché zalesnenie ulice. Je dlhodobým výsledkom práce krajinných architektov a umelecky zmyšľajúcich tvorcov. Jej kultúrno-historická hodnota spočíva vo vedomom usporiadaní zelenej plochy realizované použitím vysoko rastúcich drevín.

Jedným z pamätihodností Alžbetinho ostrova bol komárňanský veľký strom na južnej časti územia, ktorý mal výšku 40 m, hrúbku 786 cm, ktorého vek pri výrube v roku 1936 odhadli na 350 rokov. Vhodne jeho veku k stromu sa pridružil aj historický význam, veď šľachta komárňanskej župy svoje schôdze konala pod tým stromom, v roku 1790 tu spálili nariadenie Jozefa II. o vymeraní pozemkov, po 1829 zas pod tým stromom uvádzali svoje prednášky v Komárne vystupujúce divadelné súbory.

Platan javorolistý

Volavka biela

Babôčka brestová

Pagaštan kónský

A kiadvány a Szlovákia-Magyarország Interreg projekt keretében készült
„Szeresd és védj a Duna két partját!” SKHU/WETA/1901/1.1/026
A kiadvány tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.

Publikácia bola pripravená v rámci programu Interreg V-A Slovenská republika - Maďarsko
„Miluj a chráň obe brehy Dunaja!” SKHU/WETA/1901/1.1/026
Obsah tejto publikácie nemusí odzrkadľovať oficiálne stanovisko Európskej únie.

Szöveg/ Text:

Musicz László / Euronatur Bt.

Design:

Komáromi Városmarketing és Turisztikai Nonprofit Kft., Trió Dekor Kft.

Fotók:

Ballabás Gábor, Csonka Péter, Dobrosi Dénes, Forráys Csaba,
Gerecsei Zoltán, Milinte Judit, Musicz László, Németh János,
dr. Riezing Norbert, Ruppert Géza, Varga Norbert

KOMÁROM
határtalanul jó

 Interreg
Szlovákia-Magyarország
Partnerséget építünk
Európai Regionális Fejlesztési Alap
www.skh.hu

 Interreg
Budjeme partnerstvá
Európai fond megvalósuló szlovákia
www.skh.hu

www.rdvectg-spf.eu